

---

11 - MOCIÓ PRESENTADA PEL GRUP MUNICIPAL DEL PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA CONTRA LES PRÀCTIQUES ABUSIVES DE LES EMPRESES DEL SECTOR ELÈCTRIC, LA QUALITAT DEL SUBMINISTRAMENT, PER UNA MILLORA DE LA INVERSIÓ A LA XARXA I PEL COMPLIMENT DEL PROTOCOL DE POBRESA ENERGÈTICA

El Ple de l'Ajuntament, per majoria, amb 17 vots a favor [PSC i C's] i 10 en contra [SG, GE-ICV-EUiA i PP], dels 27 regidors assistents, **aprova** la moció següent:

"LES TARIFES ELÈCTRIQUES"

La Llei 24/2013, de 26 de desembre diu que la seva finalitat bàsica es establir la regulació del sector elèctric garantint el subministrament elèctric amb els nivells necessaris de qualitat i al mínim cost possible, assegurar la sostenibilitat econòmica i financera del sistema i permetre un nivell de competència efectiva en el sector elèctric, basat en els principis de protecció mediambiental d'una societat moderna.

També estableix que *"el principi de sostenibilitat econòmica i financera del sistema elèctric serà un principi rector de les actuacions de les Administracions Públiques i demás subjectes compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei"*

Durant els darrers dies, i coincidint amb una baixada generalitzada de les temperatures, assistim a un fet històric: el preu rècord de l'energia elèctrica al nostre país. Aquest fet, que ara arriba al seu punt més àlgid, és el resultat d'un procés en què intervenen diversos factors.

A la nostra ciutat, particularment, aquest repunt dels preus coincideix amb un fet que es ve produint de forma recurrent els darrers mesos: els constants talls de subministrament en determinades zones de Santa Coloma de Gramenet. Durant l'any 2016 s'han comptabilitzat prop de 60 incidències, mentre que al 2017 ja en portem 5.

Així mateix, la Llei 54/1997 de 27 de novembre del Sector Elèctric estableix que el subministrament d'energia elèctrica és essencial per al funcionament de la nostra societat. La llei apunta que se l'ha de garantir, amb qualitat i al menor cost possible.

Les companyies no poden beneficiar-se a costa dels consumidors. Es parla de guanys milionaris degut a les desmesurades pujades de les tarifes. Des de l'any 2008 han pujat un 73% i en els últims 6 mesos un 25%.

Però, per què s'apuja la llum quan més la necessitem? Aquesta pregunta conté alguna paradoxa que no respon a cap lògica econòmica de bon govern, si no únicament a la concentració d'empreses, a una manipulació del mercat i les lleis d'oferta i demanda, d'un sistema de regulació ineficient i que té com a conseqüència que siguem el país amb el preu més alt del sector domèstic.

El preu de l'electricitat al sector domèstic ha augmentat un 24% als darrers sis anys; la factura de les famílies s'ha disparat en 1.400 milions d'euros anuals, mentre que el consum ha caigut un 30%, segons dades de l'INE. Com pot ser que el preu d'un producte pugi un 24% en cinc anys mentre la seva demanda cau un 30%?

Aquesta situació, que contradiu les teories actuals que fan servir les companyies (més demanda, més preu), està produïda per l'actual sistema de regulació del mercat nacional i té com a conseqüència que siguem el tercer país amb el preu més alt per al sector domèstic. Tot plegat, un esquinçament per a les butxaques de les famílies i uns grans beneficis per a les companyies. Només entre les tres principals companyies, Endesa, Iberdrola i Gas Natural-Fenosa, van superar el 5.000 milions de beneficis el 2015.

La causa dels preus abusius de l'electricitat és el "pintoresc" sistema espanyol de tarifació. En aquest sistema hi ha tres actors: productors, distribuïdors i comercialitzadors, en mans de les grans corporacions esmentades, amb el suport secundari del transport a càrrec de Red Eléctrica Española.

A conseqüència d'aquests abusos per les pujades desmesurades que fan les companyies, la Fiscalia de la Sala Civil del Suprem està investigant *"el aumento de los precios de la luz en defensa de los intereses de los consumidores y en caso de apreciar irregularidades en la fijación de las tarifas, la fiscalía podría interponer una demanda contra las compañías eléctricas"*.

A l'actuació de la Fiscalia hem d'afegir la sol·licitud de l'eurodiputat del grup socialista Javi López que ha demanat a la CE que investigui aquesta pujada de preus. L'europarlamentari ha adreçat una carta a la Comissària europea de la Competència, Margrethe Vestager, sobre aquesta qüestió. López s'ha interessat també per la investigació que la Comissió va iniciar al gener de 2007 sobre les tarifes elèctriques al mercat majorista espanyol.

En aquest sistema, hora a hora, les comercialitzadores presenten les seves comandes perquè les serveixin les productores. Els productors ofereixen un preu que és l'agregació de tres, en funció de l'origen de l'energia: nuclear, renovable (eòlica, solar o hidràulica) i finalment centrals de carbó o gas. En primer lloc el sistema tira de les instal·lacions que no es poden apagar en funció de la demanda, després de les renovables i, si es necessita, de l'electricitat que generen els combustibles fòssils. En aquesta cistella del preu final les renovables pràcticament no l'afecten, ja que és el preu més baix, mentre que la més cara -les que cremen gas i derivats del petroli- marca el preu final.

Tant la Comissió Nacional del Mercat de la Competència com les organitzacions de consumidors critiquen aquest sistema. Les empreses que exploten centrals nuclears i hidroelèctriques obtenen grans beneficis perquè tenen amortitzades completament les seves instal·lacions i gràcies a l'arrossegament de preus marcat per les que cremen combustibles fòssils.

I això pel que fa al preu de la energia consumida; ara bé, no hem d'oblidar que el consum directe no arriba representar ni el 30% de la factura. Tenim, per exemple, el gravamen del peatge d'accés, el de la potència contractada, ajuts al carbó i renovables, la moratòria nuclear o el cost de compensar les comunitats insulars i un IVA del 21%. Tot això ho marca el govern.

L'electricitat és essencial i ha de ser mereixedora del tipus reduït de l'IVA, com els productes de primera necessitat al 4%.

La promoció i dinamització de la producció i ús de les energies renovables ha estat absolutament oblidada i maltractada per l'actual govern central. Una nova legislació sobre l'ús d'aquest tipus d'energia contribuiria, sens dubte, a baixar el preu final a les famílies, si reduïm la part de la "cistella" de preus referència a la crema de combustibles fòssils.

Es fa del tot necessari poder accedir a energies renovables i autoconsum, malgrat que la legislació que el Govern ha promulgat va clarament en contra d'aquesta estratègia. Aquesta normativa no contribueix a pal·liar la pobresa energètica ni a la lluita contra el canvi climàtic

Per això cal fomentar les Energies Renovables; ni una sola llar sense Energia, cal solucionar la pobresa energètica, millorar el confort de les famílies, la seva situació econòmica i també la lluita contra el canvi climàtic perquè en qualsevol cas el que busquem és baixar el consum energètic i les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

La rehabilitació d'habitatges amb criteris de sostenibilitat també és clau ja que gran part de les famílies en situació de pobresa energètica viuen en cases en molt mal estat, algunes perquè són velles, i en tot cas perquè la manera de construir de fa 30 o 40 anys no era sostenible pel que fa a les qüestions de condicionament i climatització.

LA POBRESA ENERGÈTICA

En aquest context no hem d'oblidar el conflicte que manté la ciutat de Santa Coloma de Gramenet, amb el seu Ajuntament al capdavant, amb Red Eléctrica Española (REE) pel desplegament de la línia de Molt Alta Tensió (MAT). Aquesta infraestructura de transport que pot tenir afectacions sobre la salut dels veïns de Guinardera, Can Franquesa, Oliveres i Singuerlín obeeix als interessos comercials de les grans corporacions elèctriques sense tenir en compte els interessos i qualitat de vida al territori.

La Unió Europea ha dictat normes per obligar a un subministrament que garanteixi una vida digna, prohibint els talls d'energia en períodes crítics. La lluita contra la pobresa energètica és un compromís d'aquest ajuntament i de moltes altres administracions. Fins ara, les grans companyies no han fet cas a la normativa europea o nacional ni als acords sobre pobresa energètica aprovats pel Parlament de Catalunya. Malauradament hem hagut de lamentar la mort d'una persona gran a Reus perquè la situació arribés a un punt d'inflexió.

Quan es parla de pobresa energètica estem parlant d'una conseqüència més de la greu crisi social i econòmica en què estem immersos. A Catalunya, massa persones estan en el llindar de la pobresa i no poden mantenir la seva llar a una temperatura adequada ni pagar les factures de llum i gas. L'any 2015, un 19,6% dels catalans manifestaven tenir dificultats per pagar les despeses de l'habitatge on residia i el 10,9% de les llars catalanes declaraven no poder mantenir l'habitatge a una temperatura adequada, més del doble respecte al 2008.

No podem obviar que les causes de la pobresa energètica també va més enllà de la crisi econòmica, esdevenint un fenomen estructural que respon principalment a l'increment dels preus dels subministraments bàsics.

El passat 19 de gener es va presentar un text de conveni entre la Generalitat i les companyies amb l'objectiu de concertar mesures de suport a unitats familiars en situació de pobresa energètica. Aquest conveni ha estat consensuat entre la Generalitat, les Diputacions, l'AMB, la FMC i l'AMC. És el torn ara de la Generalitat, que haurà de signar amb les companyies aquest compromís.

L'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet ha participat activament en aquest front comú institucional. Aquest consistori, com la majoria de consistoris catalans, fa front amb recursos propis a la factura de la pobresa energètica. En aquest conveni exigim que les companyies assumeixin el 50% de les despeses generades per aquest tipus de pobresa, percentatge que segurament és insuficient. Es tracta d'evitar els talls de subministrament i un repartiment del cost entre totes les parts implicades.

L'Ajuntament, a través dels seus Serveis Socials, proposa establir un sistema de mediació, alhora que preveu agilitzar els tràmits a seguir quan es detecti un impagament d'una factura de subministrament energètic.

El protocol estableix que les companyies subministradores hauran d'informar dels drets que tenen les famílies en tots els avisos per manca de pagament. Abans d'interrompre qualsevol subministrament, les empreses subministradores hauran de sol·licitar als nostres serveis socials un informe que acrediti si la persona es troba en situació de "risc d'exclusió residencial".

El procediment estableix que l'Ajuntament haurà d'enviar un informe a l'empresa en un termini de 15 dies. Cas de no enviar-lo, s'entendrà que la persona o la família es troben en una situació de risc d'exclusió residencial. També haurem d'informar a aquestes famílies dels ajuts de què disposen. Un cop s'hagi fet aquest procediment, les empreses subministradores hauran de mantenir el subministrament mentre duri aquesta situació de risc.

LA QUALITAT DEL SUBMINISTRAMENT: VOLEM INVERSIONS!

Exigim una auditoria per saber el valor real de la producció elèctrica i reclamar els nostres drets.

La ciutadania i les administracions no ens podem quedar de braços creuats davant els talls intermitents de les companyies, que els últims anys es produeixen massa sovint. No admetrem com a excusa un suposat mal ús de l'energia per part del consumidor per justificar els continus talls en el subministrament. Cal requerir un pla d'inversions per al sanejament i millora de la xarxa elèctrica a la nostra ciutat. És necessària una modernització i reforç de les instal·lacions.

També cal reclamar un pla d'inversions per a la retirada de pals que fan de les voreres de la nostra ciutat un veritable problema, doncs no permeten transitar amb llibertat pels carrers de la ciutat i incompleixen clarament la legislació en accessibilitat. Fa més de 10 anys que les companyies no inverteixen en la retirada d'aquests pals que ocupen la via pública de manera indiscriminada, i això és inadmissible.

Per tot això, es proposa al Ple de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, l'adopció dels acords següents:

Primer - Instar al Govern de l'Estat a la reducció de l'IVA de la factura elèctrica: Considerem l'electricitat un bé de primera necessitat, i cal passar l'actual gravamen del 21% al tipus superreduït del 4%

Segon - Instar al Govern de l'Estat que posi d'una vegada per totes fi al sistema de subhasta actual que serveix per fixar els preus abusius de l'electricitat. Preus que generen uns grans beneficis a l'oligopoli d'empreses operadores, i que en definitiva deixa en mans d'aquestes les decisions energètiques del país i el sistema d'accés de la ciutadania a un servei essencial.

Tercer - Instar al Govern de l'Estat a tornar apostar per les energies de fonts renovables i a restituir les primes a aquestes fonts d'energia, pels beneficis econòmics, socials i mediambientals que aquest fet suposa pel conjunt de la societat

Quart - Instar a les companyies subministradores a la signatura immediata del conveni elaborat per les institucions locals i la Generalitat per evitar els talls de subministrament sense previ avís i mediació dels Serveis Socials, i a l'assumpció per part de les companyies del 50% dels costos derivats.

Cinquè - Instar a les companyies elèctriques que realitzin les inversions necessàries a la nostra ciutat per al sanejament i modernització de les instal·lacions elèctriques, contribuint així a la millora de la qualitat del servei.

Sisè - Instar a les companyies elèctriques a que realitzin un pla d'inversions per a la retirada de pals que existeixen en molts carrers de la nostra ciutat, que les fan intransitables i que no compleixen amb la llei d'accessibilitat.

Setè - Instar a les companyies que indemnitzin en la part que pertorqui a aquells ciutadans que han patit danys i perjudicis com a conseqüència dels talls indiscriminats patits aquests darrers mesos a la ciutat. Per aquest motiu, oferir els serveis de l'Oficina Municipal d'Informació al Consumidor (OMIC) a la ciutadania per canalitzar les reclamacions.

Vuitè - Introduir en els plecs dels contractes de subministrament municipal clàusules perquè es tingui en compte l'energia renovable, així com els tipus de taxes i impostos per l'ús del domini públic que fan les companyies.

Novè - Enviar aquesta moció al Govern de l'Estat, al Govern de la Generalitat de Catalunya, al Defensor de la Ciutadania, al Síndic de Greuges de Catalunya, a la FAVGRAM, a les Organitzacions de Consumidors de Catalunya, Companyies subministradores que operen a Santa Coloma de Gramenet i a les entitats de la ciutat.